

Č. 11.046.

Jazykové právo. — Samospráva obecní: I. Listina sepsaná obcí na formuláři českoněmeckém tak, že vyplněn je text toliko německy, není »vydána« v jazyce státním a německém. — II. Jazyková úprava průvodních listů dobytčích a obecní pečeti na nich.

(Nález ze dne 6. února 1934 č. 2572.)

Prejudikatura: Boh. A 8070/29, 8074/29, 8134/29, 8801/30, 9072/31, 9894/32.

Věc: Město D. proti zemskému úřadu v Praze o jazykové právo.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Četnická stanice v J. oznámila okr. úřadu v Mariánských Lázních, že stěžující si obec vydala dne 7. února 1930 průvodní dobytčí list, vyhotovený na formuláři s předtištěným česko-německým textem, vyplněný v jazyce německém, s otiskem obecní pečeti se slovní výplní jen v tomto jazyce. Nař. rozhodnutím potvrdil zem. úřad v Praze v pořadí instančním příkaz daný okr. úřadem v Mariánských Lázních stěžující si obci, aby při vydávání dobytčích pasů, pokud je vyhotovuje na česko-německých formulářích, užívala dvojjazyčné obecní pečeti v úpravě stanovené v čl. 82 odst. 2 vl. nař. č. 17/1926 Sb., ježto příkaz ten odpovídá čl. 82 odst. 2 věty 2 tohoto vl. nař. Dobytčí pas, jenž byl konkrétním podnětem k dozorčímu opatření okr. úřadu, vhodnému k zjednání nápravy (čl. 97 odst. 1 jaz. nař. a § 8 poslední odstavec jaz. zák.), byl obcí vydán skutečně v jazyce státním a menšinovém; okolnost, že českoněmecký předtisk byl doplněn údaji jen v jazyce německém, nemění jeho povahy jako listiny vydané obcí v jazyce státním a německém.

O stížnosti uvažil nss toto:

Příkaz, daný stěžující si obci okr. úřadem v Mariánských Lázních a nař. rozhodnutím potvrzený, byl vydán podle čl. 97 jaz. nař., jehož se žal. úřad výslovně dovolal. Stížnost, nepopírajíc zákonné platnosti tohoto předpisu, uznané ostatně již nál. Boh. A 8134/29, namítá po stránce procesní, že státní úřady dohlédací jsou podle § 7 jaz. zák. oprávněny vyřizovati spory o užívání jazyka u obce jen v konkrétní věci, a že jen se zřetelem k této konkrétní věci mohou vhodným způsobem zjednatí nápravu, jestliže orgán jejich dohledu podřízený porušil jaz. zákon anebo jaz. nař. V daném případě neomezila však první stolice svůj příkaz na to, aby nařídila obci použití dvojjazyčné obecní pečeti při vydání dobytčího pasu, nýbrž udělila prý jí všeobecný jazykový pokyn, aby budoucně při vydávání dobytčích pasů používala vždy takové pečeti. Tím překročila prý svůj úřední obor působnosti a žal. úřad, potvrdiv její příkaz, dopustil se nezákonnosti. Vydaný příkaz nelze prý pokládati za právně závazné a právní moci schopné rozhodnutí instanční, nýbrž jen za nezávazný poukaz.

Námítka tato jest bezdůvodná. Příkaz, o který jde, vztahoval se skutečně na konkrétní věc, neboť podnětem k jeho vydání byl konkrétní případ, oznámený okr. úřadu v Mariánských Lázních četnickou stanicí v J., v němž stěžující si obec vydala dobytčí pas č. 56 s otiskem obecní pečeti se slovní výplní jen v jazyce německém. Z tohoto četnického oznámení a z výsledku obecního tajemníka J. H., který správnost skutkových údajů v něm obsažených nepopřel a prohlásil, že při vydávání dobytčích listů užívá pečeti se slovní výplní v jazyce německém, seznal okr. úřad, že podle jeho mínění byl porušen předpis čl. 82, 2 odst. druhé věty jaz. nař. Toto domnělé porušení jaz. nař. bylo tedy konkrétním podnětem k dozorčímu úřednímu zákroku podle ustanovení čl. 97 odst. 1 jaz. nař., o němž vyslovil nss, jak bylo již uvedeno, v nál. Boh. A 8134/29, že jest kryt § 8 odst. 4 jaz. zák. Ustanovení ono opravňovalo tedy okr. úřad, aby shledané jím porušení jaz. nař. městskému úřadu vytkl a vhodným způsobem i pro budoucí případy zjednal nápravu. Z toho plyne, že výměr okr. úřadu, nař. rozhodnutím potvrzený, není jen nezávazným jazykovým poukazem, za jaký jej stížnost označuje, nýbrž konkrétním správním aktem, schopným právní moci, což stěžující si obec uznala ve správním řízení vlastně sama tím, že podala na něj stížnost (srov. Boh. A 8070 a 8074/29, 8801/30, 9072/31, 9894/32 a j.).

Žal. úřad opřel nař. rozhodnutí o předpis čl. 82 odst. 2 druhé věty jaz. nař. V něm se nařizuje, že také v jiných obcích (t. j. takových, v nichž není aspoň 20% státních příslušníků jazyka čsl.), jejichž jednacím jazyk jest jiný než čsl., musí býti užito pečeti, obsahující slovní výplň stejných rozměrů a stejné úpravy v jazyce státním, jde-li o listiny, spisy nebo vyhlášky, které vydává obec v jazyce státním anebo v jazyce státním a menšinovém. Zákonnou platností tohoto předpisu zabýval se nss již opět a projevil v nál. Boh. A 8074/29 právní názor, že předpis ten vyhovuje duchu jaz. zák. a jest kryt ustanovením § 8 odst. 1 jaz. zák. Při názoru tom setrval nss i v pozdějším nál. Boh. A 8801/30 a setrvává při něm i v daném případě.

Stížnost vytýká nezákonnost nař. rozhodnutí in merito z toho důvodu, že žal. úřad aplikoval nesprávně ustanovení 2. věty 2 odst. čl. 82 jaz. nař. na případ, o který jde. V té příčině namítá stížnost, že pouhé užití dvojjazyčného, českoněmeckého formuláře, vyplněného jen jazykem německým, nelze pokládati za vydání spisu v jazyce státním a menšinovém ve smyslu tohoto ustanovení, a dovozuje, že předtištěný nesusvislý text formuláře dá smysl teprve tehdy, když se vyplní příslušným způsobem v tomto jazyce. Teprve pak jest možno mluvit o spisu sepsaném dvojjazyčně.

Námítku tuto shledal nss důvodnou. Skutkovým podkladem pro užití cit. ustanovení jest mimo jiné skutečnosti, jež nejsou v daném případě sporné, také, aby šlo o listiny, spisy nebo vyhlášky, které vydává obec v jazyce státním a menšinovém. Na sporu jest výklad tohoto obratu, konkrétněji řečeno otázka, lze-li pod pojem »vydání listiny v jazyce státním a menšinovém« subsumovati také případ, kdy listina — již jest nepochybně také průvodní dobytčí list — jest vyhotovena na česko-německém formuláři, vyplněném jen jazykem německým. Žal. úřad zodpověděl tuto otázku kladně, vycházeje při tom z právního názoru, že

také listina, vyhotovená třebas jen na českoněmeckém formuláři, vyplněném toliko v německém jazyku, jest vydána v jazyku státním a německém.

Názor tento jest však právně mylný, neboť spočívá na nesprávné interpretaci výrazu »vydává«, užitého ve 2. větě 2 odst. čl. 82 jaz. nař. Výrazem »vydávati« rozuměti nutno podle smyslu, jaký má v obecné mluvě a vzhledem k souvislosti, v jaké ho bylo tam použito (vydati listinu), totéž, co vyjadřuje se slovy vyhotovovati, sepsovati. Listina jest podle toho vydána v tom jazyce, ve kterém jest vyhotovena, sepsána. Vydává-li se listina na formuláři s několikajazyčným předtiskem, jest vydána v tom jazyce nebo v těch jazycích, v nichž jest na příslušných místech formuláře vyplněna. Pro posouzení otázky, v jakém jazyce jest listina vydána, není proto rozhodujícím jazyk formulářového předtisku, nýbrž jazyk souvislého textu, v němž formulář jest vyplněn a jenž jest obsahem listiny. O listině, která byla sepsána na př. jazykem českým na formuláři s předtiskem německo-francouzským, nelze zajisté logicky tvrditi, že byla vydána v jazyce českém, německém a francouzském. Z těchto úvah plyne, že pro otázku, v jakém jazyce jest listina, vyhotovená na formuláři, vydána, nemá jazykové znění předtisku formuláře právního významu. Opačné mínění žal. úřadu, který klade důraz na jazykové znění předtisku místo na jazyk souvislého textu listiny, jest tedy nesprávné.

V daném případě jest nesporné, že průvodní dobytčí list, vydaný stěžující si obcí patrně jako vyřízení podání strany podle čl. 72 odst. 1 jaz. nař. v jejím německém jednacím jazyku, který dal konkrétní podnět k dohlédacímu úřednímu zákroku proti obci podle čl. 97 odst. 1 jaz. nař., nař. rozhodnutím potvrzenému, byl sice vyhotoven na formuláři s českoněmeckým předtiskem, ale text jeho byl sepsán jen v jazyce německém. Listinu, vydanou stěžující si obcí v takovéto jazykové úpravě, není však možno podle toho, co bylo shora dovozeno, pokládati za vydanou v jazyce státním a menšinovém ve smyslu 2. věty 2 odst. čl. 82 jaz. nař. Subsumoval-li žal. úřad, vycházející z opačného mylného právního názoru, tento případ přes to pod tuto normu, přiči se tato subsumpce zákonu a nař. rozhodnutí bylo proto zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Č. 11.047.

Jazykové právo. — Samospráva obecní: Obec mající přes 3000 obyvatel je povinna vyložití pravidla o vybírání obecních dávek a poplatků též v jazyce státním.

(Nález ze dne 6. února 1934 č. 2627.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 10.525/33, 10.849/33.

Věc: Město Ch. proti zemskému úřadu v Praze o jazykové právo.

Výrok: Stížnosti se zamítají pro bezdůvodnost.

Důvody: St-lka byla v pořadí stolic správních nař. rozhodnutími uznána povinnou, aby k svojí žádosti za povolení k vybírání 1. obecních poplatků za zvěropolicejní prohlídku dobytka a masa, 2. obecní dávky